

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.997/2019/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Soós László, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. június 4.

Az ügy tárgya: kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények

Terhelt: I. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 29.B.126/2014/259., ítélet, tárgyalás,
2018. május 30.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.289/2018/23., ítélet, nyilvános ülés,
2019. február 26.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Törvényszék 29.B.126/2014/259. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.289/2018/23. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Fővárosi Törvényszék a 2018. május 30. napján kihirdetett 29.B.126/2014/259. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószerrel visszaélés büntetében, mint társtettes [1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 282/C. § (2) bekezdés II. és IV. fordulat, (4) bekezdés] és kábítószerrel visszaélés vétségében [1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 282. § (1) bekezdés III. fordulat, (5) bekezdés], ezért öt hat év négy hónap börtönbüntetésre, 300 napi tétel, napi tételenként 3.000 forint, összesen 900.000 forint pénzbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte, és vele szemben 646.305 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el.

- [2] A kétirányú fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2019. február 26. napján meghozott 2.Bf.289/2018/23. számú ítéletével az elsőfokú határozatot az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta:
- a kábítószerrel visszaélés vétségeként értékelt cselekményét a korábbi Btk. 282/C. § (1) bekezdés III. fordulata és az (5) bekezdés a) pontjaként jelölte meg,
 - büntetését halmazati büntetésként, a közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekintette kiszabottnak,
 - pontosította az őrizetben, az előzetes letartóztatásban, a házi őrizetben töltött idő, továbbá a lakhelyelhagyási tilalom időtartamát, valamint az I. rendű terhelt által viselendő bűnügyi költség összegét,
 - a vagyonekbevételek összegét 582.000 forintra leszállította,
 - a lefoglalt bűnjelre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte, egyebekben a Fővárosi Törvényszék ítéletét helybenhagyta.

II.

- [3] A jogerős határozatok ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva felülvizsgálati indítványt.
- [4] Indokai szerint védence vonatkozásában sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontját, miszerint „a bíróság ügydöntő végzésével az eljárást megszünteti, ha olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége”. E rendelkezés alapján a korábbi Btk. 282/C. § (1) bekezdés III. fordulata és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő kábítószerrel visszaélés vétsége miatt az I. rendű terhelttel szemben meg kellett volna szüntetni az eljárást.
- [5] Bár védence igazolást csatolt a másodfokú eljárásban arról, hogy kábítószer-függőséget gyógyító, illetve kábítószer-használatot megelőző kezeléssel vett részt, a Fővárosi Ítéltábla a BH 2009.316. számú eseti döntés alapján ezt nem vette figyelembe, e megszüntető ok alkalmazása a másodfokú bíróság álláspontja szerint kizárt.
- [6] Maga is idézte a Legfelsőbb Bíróság Bhar.III.930/2008. számú ügyét, amely szerint, ha a fogyasztói típusú cselekményhez forgalmazói típusú magatartás is társul, a korábbi Btk. 283. §-ának alkalmazhatósága - függetlenül attól, hogy az eltérő típusú visszaélések önálló, halmazati értékelést nyernek - a saját fogyasztást érintő mennyiségre nézve is kizárt.
- [7] „Mindezek ellenére az érintett vádlottakkal szembeni eljárás megszüntetésére - jóllehet annak a (korábbi) Btk. 32.§-a e) pontjában megjelölt és a (korábbi) Btk. 283.§-ában körülírt oka téves - törvényesen került sor. A (korábbi) Be. 332.§-ának (2) bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy a bíróság az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Minthogy a III. és XVIII. rendű vádlott terhére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül felrót bűntett törvényi büntetési tétele kettőtől nyolc évig terjedő, a X. rendű vádlott esetében öt évtől tizenöt évig terjedő, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés, az emellett megvalósult, két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett kábítószerrel visszaélés vétsége a büntetés kiszabását lényegesen nem befolyásolja. Ekként az említett vétségek tekintetében az eljárás megszüntetése - helyesen - a (korábbi) Be. 332. §-ának (2) bekezdésén alapszik.” (BH 2009.316., BH+ 2009.339.)
- [8] A védő érvelése szerint az eljáró bíróságok törvényt sértettek, amikor védenccével szemben nem szüntették meg a kábítószerrel visszaélés vétsége miatt az eljárást. Megsértették továbbá a korábbi Btk. 83. § (1) és (2) bekezdését, a kiszabott büntetés eltúlzott, annak jelentős enyhítése indokolt az következők miatt:

- az I. rendű terhelt önmagára és társaira is tényfeltáró beismerő vallomást tett, ezt ekként kellett volna értékelni, nem pedig ténybeli beismerő vallomásként, mint ahogy azt az eljáró bíróságok tették,
 - az időmúlást az I. rendű terhelt vonatkozásában nagyobb súllyal lehet figyelembe venni,
 - az I. rendű terhelt esetében a büntetlen előélet a büntetés kiszabása körében értékelendő,
 - enyhítő, illetőleg nyomatékos enyhítő körülményként vehető figyelembe, hogy az I. rendű terhelt pszichés zavarban szenved, de nem kóros állapotú, és a cselekmény elkövetésekor sem volt az,
 - téves az a megállapítás, miszerint az I. rendű terhelt a bűncselekmény elkövetésében, vezető, kezdeményező szerepet játszott, ezért e körülmény súlyosító körülményként sem értékelhető.
- [9] A védő szerint nem volt indokolt az I. rendű terhelttel szemben a 6 év középértéket meghaladó tartamú, 6 év 4 hónap börtönbüntetés kiszabása. Aránytalannak látja ezt a büntetést a védő a II. rendű terhelttel szemben jogerősen kiszabott ugyanilyen tartamú szabadságvesztéshez képest.
- [10] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria állapítsa meg: az I. rendű terhelttel szemben a korábbi Btk. 83. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak megsértésével került sor a büntetés kiszabására, ezért jelentősen enyhítse azt.
- [11] A Legfőbb Ügyészség a BF.1.086/2019/2. számú, a Be. 657. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [12] Álláspontja szerint az adott esetben az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására két bűncselekmény, a két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő kábítószerrel visszaélés büntette [korábbi Btk. 282/C. § (2) bekezdés II. és IV. fordulat és (4) bekezdés] és az egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő kábítószerrel visszaélés vétsége [korábbi Btk. 282/C. § (1) bekezdés III. fordulat és (5) bekezdés a) pont] miatt került sor. Ebből következően az I. rendű terhelttel szemben a halmazati büntetés kiszabását a jelentősebb súlyú cselekmény mellett a kábítószerrel visszaélés vétsége alapozta meg.
- [13] A büntetési tételkeret pedig a halmazati büntetés következtében két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztésről két évtől kilenc évig terjedő szabadságvesztésre, ekként a középérték öt év szabadságvesztésről öt év hat hónap szabadságvesztésre emelkedett. Ehhez képest a kisebb súlyú cselekménynek is volt jelentősége a jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából. Ezért nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor nem szüntették meg a kisebb tárgyi súlyú bűncselekmény miatt az eljárást a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján.
- [14] Kifejtette azt is, miszerint a felülvizsgálat keretében a jogerős határozatban megállapított büntetés önmagában nem támadható. A töretlen, és változatlanul irányadó ítélkezési gyakorlat szerint felülvizsgálatnak a törvényes minősítés mellett csak akkor van helye, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak; így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki. A felülvizsgálati eljárásban önmagában a büntetés-kiszabási körülmények értékelésének mikéntje nem vizsgálható (BH 2016.264.II.).
- [15] A Legfőbb Ügyészség szerint a kiszabott büntetés támadása kapcsán azonban a felülvizsgálati indítvány ilyen rendelkezésre nem hivatkozik, a korábbi Btk. 83. § (1) és (2) bekezdése ilyen rendelkezésnek nem tekinthető. Önmagában a büntetés-kiszabási körülmények értékelésének vitatása a büntetés felülvizsgálatát nem teszi lehetővé. Mindezekhez képest a kiszabott büntetést támadó részében a felülvizsgálati indítvány a törvénynél fogva kizárt.
- [16] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [17] A Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében, illetve a védő felülvizsgálati indítványát kiegészítve az I. rendű terhelt kifejtette, hogy számára a kábítószer-függőséget gyógyító, illetve kábítószer használatot megelőző kezelésen való részvételt a Fővárosi Törvényszék engedélyezte, ezt

ő úgy értelmezte, hogy az elterelésben való részvétele folytán a csekélyebb súlyú bűncselekmény alól mentesült. Megjegyezte, hogy amennyiben a korábbi Btk. 283. §-a nem vonatkozhat rá, akkor a terápián való részvételt a Fővárosi Törvényszék engedélyezte tévesen. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő megállapította, miszerint kábítószerfüggő. Továbbiakban a védőjéhez csatlakozva, érveit megismételve, a kiszabott szabadságvesztés eltúlzott voltát sérelmezte.

- [18] 2020. január 15. napján érkezett beadványában az I. rendű terhelt az eljárás elhúzódására és az időmúlásra hivatkozva kérte szabadságvesztése tartamának enyhítését, és sérelmezte a járulékos kérdésekben, így elsősorban a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések hátrányára történt megváltoztatását.
- [19] A Legfőbb Ügyészség a BF.1086/2019/4. számú átiratában az I. rendű terhelt által tett észrevételre figyelemmel eredeti indítványát azzal egészítette ki, miszerint alaptalannak tartja az I. rendű terhelt azon kifogását, hogy a kábítószerrel visszaélés vétségét annak ellenére rótták a terhére, hogy az elsőfokú bíróság engedélyével hat hónapig tartó, kábítószer-függőséget gyógyító, illetve kábítószer-használatot megelőző terápián vett részt, ezért a korábbi Btk. 283. §-a alapján e bűncselekmény miatt nem lett volna büntethető. Szintén a BH 2009.316. számú eseti döntésre hivatkozva kifejtette, hogy ha a fogyasztói jellegű kábítószerrel visszaéléshez forgalmazói típusú elkövetési magatartás (kínálás, átadás, forgalomba hozatal, kereskedés) is társul, a korábbi Btk. 283. §-ában írt büntethetőséget megszüntető ok alkalmazása függetlenül attól, hogy az eltérő típusú visszaélések önálló, halmazati értékelést nyernek, a saját fogyasztást érintő mennyiségre is kizárt.

III.

- [20] A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tartott. A megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett a Be. 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt. A Be. 649. § (5) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - a (6) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.
- [21] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [22] A védő azt sérelmezi, hogy az eljáró bíróságok nem alkalmazták a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontját, miszerint a bíróság ügydöntő végzésével az eljárást megszünteti, ha az olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. (Megjegyzi a Kúria, hogy az elsőfokú elbírálás idején még a korábbi Be. volt hatályban, e törvény 267. § (1) bekezdés g) pontja szinte szó szerint megegyezett a hatályos Be. szabályozásával.)
- [23] Mivel a törvény csupán egyetlen feltételt említ, e rendelkezés alkalmazása az eljáró bíróság mérlegelésén múlik. Az eljáró bíróság jogosult eldönteni, hogy a vádiratban az I. rendű terhelt terhére rótt cselekmények között van-e olyan, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Ezért, ha a bíróság alkalmazza ezt a törvényi lehetőséget, az törvényes, ám nem alkalmazása nem jelent törvénysértést.
- [24] Az eljárás - korábbi Be. 332. § (2) bekezdése szerinti - megszüntetése rendes jogorvoslattal támadható [a 2/2013. BK véleménnyel egységes szerkezetben közzétett 1. BK vélemény B.2.1.d) pont utolsó bekezdése], de felülvizsgálattal nem. Ugyanígy alaptalan az eljárás ilyen okból történő megszüntetésének hiányára hivatkozó felülvizsgálati indítvány is.
- [25] Az I. rendű terhelt azt sérelmezte, hogy bár az elsőfokú bíróság engedélyével hat hónapig tartó, kábítószer-függőséget gyógyító, illetve kábítószer-használatot megelőző terápián vett részt, mégsem

alkalmazták nála a korábbi Btk. 283. §-át, amely alapján e bűncselekmény miatt nem lett volna büntethető.

- [26] A korábbi Btk. 283. §-a taxatív felsorolta azt a három esetet, amikor a hat hónapig tartó, kábítószer-függőséget gyógyító, illetve kábítószer-használatot megelőző terápia büntethetőséget megszüntető okot eredményezett.
- [27] Mivel az elsőfokú ítélet az I. rendű terhelt személyi körülményei között azt tartalmazza, hogy „ugyan pszichés zavarban szenved, de nem kóros elmeállapotú és a cselekmény elkövetésekor sem volt az, azonban a cselekmény elkövetése idején kábítószerfüggő volt”, a korábbi Btk. 283. §-a által felsorolt három eset közül az I. rendű terheltre alkalmazható lett volna az (1) bekezdés e) pont 1. alpontja (az a kábítószerfüggő személy, aki jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószer saját használatára termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [korábbi Btk. 282/C. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pont], és az (1) bekezdés f) pontja [az a kábítószerfüggő személy, aki az e) pont 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben - kétévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő - más bűncselekményt követ el].
- [28] Az I. rendű terhelt azonban a korábbi Btk. 282/C. § (1) bekezdése és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő vétség mellett kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb bűncselekményt, a korábbi Btk. 282/C. § (2) bekezdés II. és IV. fordulatába ütköző és a (4) bekezdés szerinti, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő büntettet is elkövetett. Ilyenkor pedig az elterelés lehetősége nem áll fenn (BH 2009.316.).
- [29] A korábbi Btk. 283. §-ának eljárásjogi alapja a korábbi Be. 266. § (6) bekezdése, amely az elsőfokú eljárás folytatásakor a következő szöveggel volt hatályban: „(6) Ha a Btk. 180. §-ában (a korábbi Btk. 283. §-ában) meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt az eljárás megszüntetésének lehet helye, és a nyomozást a 188. § (1) bekezdés h) pontja alapján nem függesztették fel, illetve az ügyész a vádemelést a 222. § (2) bekezdése alapján nem halasztotta el, a bíróság az eljárást egyévi időtartamra felfüggeszti, feltéve, hogy a vádlott vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésem, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.”.
- [30] Az iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a 2014. október 15. napján meghozott 29.B.126/2014/18. számú végzésével az I. rendű terhelt ellen a korábbi Btk. 282. § (1) bekezdése és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő vétség miatt folyamatban lévő eljárást elkülönítette és azt egy évre felfüggesztette, e végzést azonban a Fővárosi Ítéltábla a 2015. január 14. napján meghozott 3.Bpkf.11.255/2014/3. számú határozatával hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a kábítószerrel visszaélés vétsége miatt indult eljárás lefolytatására utasította.
- [31] Ezért annak az igazolásnak, amelyet a Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat állított ki, és az I. rendű terhelt a bírósághoz a 2015. július 13. napján megtartott tárgyaláson nyújtott be, büntetőjogi szempontból nincs jelentősége, mert bár az elterelő kezelésem való részvétel önkéntes volt és az elsőfokú bíróság „engedélyével” történt, a másodfokú bíróság ezt az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezte, tehát a 42/2008. (XI. 14.) EüM-SZMM együttes rendelet szerinti terápiára a törvényszék által adott lehetőséget visszavonta.
- [32] Ami a védő és az I. rendű terhelt kifogásait illeti a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával kapcsolatban, a Kúria a következőkre mutat rá:
- [33] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítása, b) pontja szerint pedig akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott. A törvény önmagában a büntetés mértékét illetően nem teszi lehetővé a felülvizsgálatot. Kizárólag a kiszabott büntetés miatt csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha az, illetve annak neme és/vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésébe ütközik.

- [34] Nem tekinthető ilyennek a védő által megjelölt, a büntetéskiszabás általános elveit meghatározó anyagi jogi rendelkezés, a korábbi Btk. 83. § (1) bekezdése és (2) bekezdése (BH 2012.239.), ezért az indítvány ezen része valójában nem hivatkozott felülvizsgálati okra. Ugyancsak nem képezheti felülvizsgálat tárgyát a törvénysértő minősítés hiányában, azaz önmagában a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke, és az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és a súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2005.337.); ide értve azt is, amennyiben időközben a terhelt gyógyító kezelésen vett részt.
- [35] Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, és a Fővárosi Törvényszék 29.B.126/2014/259. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.289/2018/23. számú ítéletét a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

IV.

- [36] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. június 4.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ